

Zece fete
care au schimbat lumea

IRENE HOWAT

Zece fete
care au schimbat lumea

Traducere de Ofelia Antal

Casa Cărtii, Oradea
2014

Ten Girls Who Changed the World @ Copyright 2001 Irene Howat

Publicată în 2001 de Christian Focus Publications Ltd.
Geanies House, Fearn, Tain, Ross-shire, IV20 1TW,
Scotland, UK. Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Toate întâmplările repovestite în aceste istorisiri sunt bazate pe fapte reale. Autoarea a scris unele pasaje cu amănunte referitoare la copilăria personajelor care nu pot fi cunoscute, folosindu-se de informații suplimentare privitoare la viața de familie, preocupări specifice, mod de trai sau relații pe care le-a preluat din alte biografii sau surse istorice.

Zece fete care au schimbat lumea

de Irene Howat

Copyright © 2014 Casa Cărții

OP 2, CP 30,

410670, Oradea

Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800 761; 0728-874 975

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Howat, Irene

Zece fete care au schimbat lumea / Irene Howat ;
trad.: Ofelia Antal. - Oradea : Casa Cărții, 2014

ISBN 978-606-732-000-8

I. Antal, Ofelia (trad.)

821.111-93-97=135.1

Traducerea: Ofelia Antal

Editarea și tehnoredactarea: Timeia Viman

Coperta: Marius Bonce

Desenul de pe copertă: Andrada Manuela Pleșa

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31,
Oradea. Tel./fax: 0259-472 640

Lui
Georgia Holly

Cuprins

Isobel Kuhn	9
Elizabeth Fry	23
Amy Carmichael	37
Gladys Aylward	49
Mary Slessor	61
Catherine Booth	73
Jackie Pullinger	85
Evelyn Brand	97
Joni Eareckson Tada	109
Corrie ten Boom	121
Întrebări de verificare	132
Răspunsuri	136

Isobel Kuhn

Isobel și fratele ei ședeau în grădină, în căsuța lor din copac, și așteptau să sosească musafirii părinților lor.

— Sunt chinezi, spuse Isobel. Oare au cosițe lungi și negre și poartă pălării turtite cu boruri largi, cum au hamalii?

Băiețelul pufni în râs.

— Misionarii nu arată ca oamenii de prin partea locului unde lucrează!

Isobel dădu din cap a neîncredere.

— Nu neapărat, dar o mai ții minte pe femeia care a venit îmbrăcată în haine africane? Avea părul negru și cârlionțat și era bronzată. Jurai că e africană.

— Știu, începuseră fratele lui Isobel să-și piardă răbdarea. Dar dacă stai în China, asta nu înseamnă că ți se vor face ochii ca ai chinezilor, nu?

— Poate că nu, mormăi ea, dar mai știi?

În timp ce vorbeau, un mic grup de oameni apărură la poartă.

— Șșș, șopti Isobel. Au ajuns.

Erau un bărbat, o femeie și trei fete.

— Arată cât se poate de canadieni, ca tine și ca mine! pufni fratele ei. Uită-te și tu!

Isobel începu să chicotească.

— Ce găsești de râs?

Fetița nu-și putea stăpâni râsul nici cât să rostească măcar un cuvânt.

— Nu e adevărat, spuse ea. Privește-o pe fata cea mai mare. Poartă o pălărie de soare, turtită și cu boruri largi și... CHIAR ARE părul strâns în coadă! Hai să coborâm să-i salutăm.

Coborâră din copac și o luară la goană spre casă.

— Tu nu te-ai săturat de atâția misionari pe care îi cheamă tata la noi? întrebă băiatul, gâfâind.

Isobel surâse.

— Nu și dacă sunt fete și arată precum chinezoaicele!

Când Isobel Miller (acesta era numele ei de fată) s-a dus la facultate, a declarat că nu crede în Dumnezeu. Părinții ei s-au mâhnit foarte tare când au aflat asta. S-au rugat pentru ea, cerându-I lui Dumnezeu să-i arate fiicei lor cât de multă nevoie avea de Mântuitorul. A durat câțiva ani, însă, în cele din urmă, rugăciunile lor au fost ascultate. Isobel, care între timp devenise profesoară, a descoperit că a crede în Isus și a se încrede în El nu este nicidecum un lucru plictisitor, doar pentru moșnegi. Credința o făcea mai fericită ca niciodată.

La o conferință, Isobel l-a auzit pe un misionar vorbind despre lucrarea sa cu gruparea etnică lisu din China. În timp ce asculta, s-a trezit în ea o dorință arzătoare să meargă și ea acolo să le spună acelor oameni despre Domnul Isus.

— Avem nevoie de oameni care să lucreze cu gruparea lisu, își încheie misionarul cuvântarea.

„Dare o fi nevoie și de femei?” se întrebă Isobel în sinea ei.

Unul dintre participanții la conferință i-a plătit lui Isobel studiile la Colegiul Biblic din America; acolo l-a întâlnit pe John Kuhn. Și el se pregătea să devină misionar; și el simțea că Domnul îl cheamă în China.

John, care era într-un an mai mare decât Isobel, la colegiu, și-a terminat studiile și a plecat pe terenul de misiune. Se îndrăgostiseră între timp unul de celălalt, iar lui Isobel îi era tare dor de el. Abia după doi ani, în octombrie 1928, Isobel s-a îmbarcat pe un vas din portul Vancouver pentru a porni spre China, unde era viitorul ei soț. Însă a durat mult până ce soții Kuhn au plecat din câmpiile întinse ale Chinei ca să lucreze cu gruparea etnică lisu, din munții îndepărtați. Între timp, a venit pe lume prima lor fetiță, Kathryn. Lui Isobel nu-i venea a crede când, în sfârșit, au pus piciorul în Lisuland!

*Isus, știu, mă iubește,
Biblia-mi spune mie!*

Kathryn le cânta prietenilor ei pe limba lisu.

— Acum cântați și voi.

Șase copilași zâmbitori, cu ochii negri ca mura, i se alăturară în cântec.

*Cei mici Lui Îi aparțin,
Copilașii la El vin.*

Mama sa a început și ea să cânte cu ei:

*Da, mă iubește, da, mă iubește,
El mă iubește, Biblia-mi spune mie.*

„Doamne”, se rugă Isobel. „Îți mulțumesc că până și Kathryn este misionară aici. Te rog, fă ca acești copilași să asculte cu adevărat ce zice ea și să înțeleagă că Tu îi iubești.”

Pe vremea când familia Kuhn locuia în țara aborigenilor Iisu, între China și Japonia a izbucnit războiul.

Uneori soldații veneau în satul în care locuiau și-i băgau în sperieți pe săteni. Când a venit vremea ca John și Isobel să meargă acasă în concediu pentru a o prezenta pe micuța Kathryn rudelor din Canada și America, le-a părut tare rău că pleacă, fiindcă populația Iisu trecea prin vremuri grele. Însă concediul a trecut rapid, iar ei au trebuit să se îndrepte spre China, în ciuda faptului că cel de-al Doilea Război Mondial le pune viața în pericol în timpul călătoriei.

— John, a sosit o telegramă pentru voi, primi vestea, când vasul lor coborî ancora în Hong Kong.

Soția sa îl privi cum o deschide.

„Dare să fie vești proaste de acasă?” se întrebă ea.

— Trimiteteți-o pe Kathryn la Chefoo cu Grace Liddell, citi John cu voce tare.

Isobel se schimbă la față.

— Dar asta înseamnă că trebuie să ne despărțim de ea chiar acum!

Soții Kuhn se așteptau ca fiica lor să meargă la școală în altă parte când aveau să ajungă în China, însă conducerea misiunii le trimitea instrucțiuni să o trimită împreună cu o altă misionară care mergea la o școală a misiunii din țara ce acum se numește Malaysia. Nici măcar nu aveau să fie în aceeași țară!

A urmat o despărțire dureroasă, însă își adunau cu toții puterile ca să fie tari. Din fericire, John și Isobel nu știau că școala din Chefoo avea să fie curând ocupată de japonezi și că avea să treacă multă vreme până să primească o scrisoare din partea lui Kathryn, în care le spunea că era teafără și sănătoasă. Isobel a simțit că se rupe ceva în ea când a plecat Kathryn și a trebuit să treacă o bună bucată de vreme până să-și revină din tristețea profundă care o cuprinsese.

— Mă întreb cum să facem să avem un impact cât mai mare asupra locuitorilor din acest sat de munte, reflectă John cu voce tare, pe când stătea de vorbă cu Isobel în cabana lor, în seara imediat următoare după ce se întorseseră în Lisuland.

— Un lucru e cert, spuse soția sa, nu putem ajunge la toți o dată.

Se lăsă tăcerea.

— Știi, mă gândeam, continuă soțul ei. Cel mai bine ar fi să-i pregătim pe creștinii proaspăt botezați să fie misionari în propriul lor popor.

— Dar cum vom face acest lucru? Ei nu pot veni aici o zi pe săptămână la pregătire, fiindcă unii dintre ei locuiesc departe și le ia patru zile de mers pe jos, argumentă Isobel. În sezonul secetos nu pot veni pentru că trebuie să lucreze pământurile. Iar în sezonul ploios nu sunt în siguranță pe potecile alunecoase de munte. În fiecare an mor oameni alunecând astfel.

— Mă gândeam, continuă John, că am putea organiza o școală biblică pe sezonul ploios. Bărbații tineri ar putea veni

înainte ca ploaia să le periclitaze drumul, să stea aici și să învețe până ce trec ploile torențiale și se pot întoarce cu bine acasă.

Lui Isobel începură să-i scânteieze ochii.

— Asta chiar că e o idee minunată!

John surâse.

— Mulțumesc, și eu cred la fel!

A fost înființată Școala Biblică pe timpul sezonului ploios și s-a bucurat de un succes imens. Tinerii veneau de la mari depărtări pentru a studia Biblia. La fiecare sfârșit de săptămână se deplasau în satele învecinate unde predicau și îi învățau pe copii.

La sfârșitul studiilor se întorceau acasă la ei și le vorbeau oamenilor de acolo despre Domnul Dumnezeu.

După ce a văzut ce succes a avut școala biblică pentru băieți, Isobel s-a hotărât să înființeze și una pentru fete. Bărbații din biserică au început să râdă când au auzit ce-i trecuse prin minte. Ei nu credeau că fetele erau destul de istețe ca să învețe câte ceva din cărți!

John lucra în altă parte a Chinei când a fost înființată prima școală biblică pentru fete. Isobel i-a scris ca să-i povestească cum a fost.

„Au participat douăzeci și două de fete”, scria ea. „Le-am dat teste și le-am înmănat diplome celor care au promovat examenul. Au luat note bune. Una dintre fete chiar a avut rezultate excepționale.

Ia ghici cine a fost aceea?

Fata aceea nevăzătoare dintr-un sat din vârful de munte! Am întrebat-o cum a făcut de-a învățat pasajele din Biblie.

A zâmbit când mi-a mărturisit: «Le-am auzit pe celelalte fete care stăteau în cabană cu mine cum repetau cu voce tare lecțiile și învățau cu voce tare versetele, iar eu am învățat ascultându-le pe ele.»”

În timp ce studiau la școala biblică, unele fete au organizat o școală duminicală în satul în care locuiau soții Kuhn.

Dar, de fiecare dată când Isobel îi auzea pe copii cântând „Isus mă iubește”, gândul îi fugea la fetița ei și se ruga să dea Dumnezeu să fie sănătoasă și El să le poarte de grijă copiilor de care se ocupa misiunea de la Chefoo.

— Au! gemu Isobel în somn. Măseaua mea...

John nu avea cum s-o audă. Era la sute de kilometri depărtare, plecat cu treburi de-ale misiunii.

Durerea nu se potoli nici a doua zi dimineată, ci, dimpotrivă, se întetșea din oră în oră. Cel mai apropiat stomatolog se afla la o depărtare de două săptămâni de mers pe jos, dar în cele din urmă conducerea misiunii hotărî ca ea să plece.

Un tânăr dintre aborigeni o însoți pe Isobel ca să-i țină de urât și s-o ocrotească de soldații și tâlharii care puneau în pericol viața călătorilor.

— Mă voi întâlni cu John și ne vom întoarce împreună acasă, îi spuse tovarășului său.

Însă războiul dintre China și Japonia a împiedicat-o să revină în sat; abia după câteva luni au reușit să se întoarcă. Tot în acea perioadă, primi și o scrisoare de la Kathryn, din care află că japonezii se îngrijeau bine de școlari și că nu avea motiv de îngrijorare.

— Ce mă bucur că măseaua m-a adus la oraș, îi spuse ea unei prietene misionare. Dacă aș fi rămas în sat, probabil că nu aș fi primit scrisoarea de la Kathryn.

Din acel moment, au început să plece regulat scrisori către Chefoo, iar una dintre ele conținea vești minunate.

„Draga mea fetiță”, scria Isobel, „ai devenit surioară mai mare! Micuțul Danny s-a născut ieri, iar eu îți scriu numaidecât ca să-ți dau vestea.

Frățiorul tău are niște urechiușe cât niște scoici. Ochii îi sunt albaștri ca apa lacului.

M-am uitat cu atenție la degetele de la mâini și de la picioare; să știi că are câte zece din fiecare. E o dulceață de bebeluș, așa cum erai și tu când te-ai născut.”

De cum primi scrisoarea, Kathryn se și puse să scrie înapoi.

„Nu-mi vine să cred că am un frățior! E vestea cea mai minunată pe care aș fi putut-o primi. Știi, după planurile mele și dacă totul merge bine, îl voi vedea pe Danny când va împlini un anșor. Pe la un an tot bebeluș va fi, nu-i așa? Tare aș vrea să-l văd cât încă mai e în fașă. Roagă pe cineva care are talent la desen să-mi facă un portret de-al lui Danny. Îmi doresc FOARTE MULT să-l văd.”

Pentru Kathryn, acel an a trecut foarte greu. Fiind de-acum adolescentă, plecă în America cu niște misionari care se întorceau acasă. Acolo, a fost dată în grija unei alte familii creștine care i-au fost un fel de părinți adoptivi.

— Abia aștept să-mi văd familia, le spuse ea prietenilor ei. Nu l-am cunoscut încă pe frățiorul meu.

John, Isobel și Danny se îndreptau spre America. Era o călătorie plină de pericole, fiindcă cel de-al Doilea Război Mondial nu se sfârșise, iar vapoarele nu ajungeau întotdeauna la destinație. Multe vase erau atacate cu torpile în timp ce traversau oceanul. Însă Domnul a purtat de grijă micuței familii de misionari și, în cele din urmă, s-au întâlnit, pentru prima dată de când familia lor era formată din patru membri.

— Buna Kafin, spuse Danny, puțin timid la început.

Kathryn își întâmpină frățiorul cu brațele deschise.

Micuțul privi la mama sa, apoi la tatăl său: aceștia zâmbeau. Așa că porni cu pași împleticiți spre sora sa, își ridică brațele și se făcu ghem la pieptul ei, când aceasta îl ridică. Kathryn se bucură în sinea ei că băiețelul nu-i putea zări fața. Plângea cu lacrimi de bucurie și de încântare.

Mai bine de un an John, Isobel, Kathryn și Danny au dus o viață normală de familie. A fost un timp deosebit pentru ei, datorită faptului că stătuseră atâta amar de vreme despărțiți.

Kathryn s-a împrietenit din nou cu părinții ei, căci crescuse între timp. Și s-a împrietenit și cu Danny, care era foarte încântat să aibă o soră mai mare.

Însă a sosit și ziua când au trebuit să se despartă din nou, iar Kathryn să le facă cu mâna părinților ei care porneau din nou în lunga lor călătorie spre China. A fost o despărțire dureroasă atât pentru Isobel și John Kuhn, cât și pentru fiica lor, Kathryn.

Kathryn a rămas în America să-și termine școala. Însă, cu toate că a fi misionar însemna să o despartă câteva țări de familia ei, atunci când Kathryn Kuhn s-a hotărât ce cale avea să aleagă în viață, a simțit că Dumnezeu dorea ca și ea să fie misionară.

Anii petrecuți departe de membrii familiei Kuhn nu au descurajat-o pe fiica cea mare, care își dorea o viață de slujire misionară închinată Dumnezeului ei. Știa ce o aștepta și s-a hotărât să-și dedice viața lui Dumnezeu, vorbindu-le oamenilor despre El și despre Fiul Său, Isus Cristos.

Mai târziu Isobel Kuhn avea să fie nevoită să părăsească misiunea și să se întoarcă la stilul de viață din America. Avea probleme de sănătate și de aceea nu mai putea să rămână alături de membrii etniei Iisu pe care îi iubea din toată inima. Nici nu se mai punea problema să mai plece în misiune. Isobel trebuia operată de urgență, lucru ce nu se putea întâmpla decât în Statele Unite. Însă acel lucru însemna să fie din nou împreună cu Kathryn și Danny. Pe atunci, ambii copii ai lui Isobel locuiau în America.

Într-o bună zi, Isobel Kuhn își lua rămas-bun de la o altă tânără care se îndrepta spre cealaltă parte a lumii ca misionară, așa cum și ea plecase cu mulți ani în urmă. Pe când se îmbrățișau pentru ultima oară, Isobel își șterse o lacrimă și răsuflă ușurată. Se bucura că toți acei ani de separare, de zbucium și de durere nu o afectaseră prea tare pe Kathryn.

Fetița lui Isobel crescuse și acum pleca, la rândul ei, ca misionară în China!

În acea seară, lui Isobel i se depănară pe dinaintea ochilor toți acei ani petrecuți în China. Apoi îi căzură ochii pe cărțile pe care le scrisese despre populația lisu de când se reîntorsese în America. Luă stiloul în mână. Isobel știa că nu mai avea mult de trăit, dar munca ei nu se încheiase.

Repere culturale: *Expedierea unei scrisori*

În trecut, scrisorile erau expediate printr-o persoană. Fie că plăteai pe cineva să-ți ducă scrisoarea, fie o trimiteai printr-un prieten care mergea în aceeași direcție. Era un procedeu foarte costisitor și nu erai niciodată sigur că ajunge la destinație.

Timbrul poștal a fost inventat în 1840. De fapt este o chitanță prin care demonstrezi că ai plătit o sumă de bani pentru ca scrisoarea să fie expediată prin poștă.

La vremea când Isobel era în China, corespondența avea nevoie de luni de zile pentru a ajunge la destinație. În ziua de azi, corespondența poate fi trimisă par avion în China și ajunge în câteva zile, iar prin poșta electronică, în doar câteva minute.

Idee principală: Isobel și membrii familiei sale erau adesea despărțiți unii de ceilalți.

Le venea întotdeauna greu să se despartă, dar se consolau că Dumnezeu era cu fiecare dintre ei. Învață din experiența lui Isobel că dacă ești creștin nu ești niciodată singur. Isus promite că nu te va lăsa niciodată.

Meditează: Te-ai gândit vreodată să-i scrii o scrisoare unui misionar? Primirea unor vești de acasă și câteva vorbe de încurajare vor

însemna foarte mult pentru un misionar care se află departe de familie și prieteni.

Rugăciune: Doamne Isuse, Îți mulțumesc pentru misionarii care își părăsesc căminul, familia și prietenii pentru a duce mesajul Tău celor care nu au auzit de Tine. Mângâie-i când se simt singuri și fii alături de cei rămași acasă, cărora le este tare dor de ei. Amin.